

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Навчально-науковий інститут Міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин, інформації та
регіональних студій

ЗАТВЕРДЖУЮ
В. о. ректора

«__» _____ 2016 р.

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Основи дипломатії та дипломатичної роботи»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Спеціалізація: «Міжнародна інформація»

Курс – 2

Семестр – 3

Аудиторні заняття – 51

Диференційований залік – 3 семестр

Самостійна робота – 54

Усього (годин/кредитів ECTS) – 105/3,5

Індекс НБ-17- 055/16 – 2.1.10

СМЯ НАУ НІ 15.01.05-01-2016

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Основи дипломатії та дипломатичної роботи»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.05 – 01-2016
		стор. 2 з 9	

Навчальна програма дисципліни «Основи дипломатії та дипломатичної роботи» розроблена на основі освітньо-професійної програми та навчального плану № НБ-17- 055 /16 підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та спеціалізації «Міжнародна інформація» та відповідних нормативних документів.

Навчальну програму розробив
професор кафедри міжнародних відносин,
інформації та регіональних студій _____ М.Рижков

Навчальна програма обговорена та схвалена на засіданні випускової кафедри за спеціальністю 055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (спеціалізації «Міжнародна інформація») – міжнародних відносин, інформації та регіональних студій, протокол № 11 від "26" серпня 2016 р.

В.о. завідувача кафедри _____ Н.Ржевська

Навчальна програма обговорена та схвалена на засіданні науково-методично-редакційної ради Навчально-наукового інституту Міжнародних відносин, протокол № 7 від " 05 " 09. 2016 р.

Голова НМРР _____ С. Біла

УЗГОДЖЕНО
Директор НН ІМВ

_____ А.Фоменко
" " _____ 2016 р.

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Врахований примірник

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Основи дипломатії та дипломатичної роботи»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.05 – 01-2016
		стор. 3 з 9	

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни «Основи дипломатії та дипломатичної роботи» розроблена на основі «Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 16.06.2015р. №37/роз .

Дана навчальна дисципліна є професійно-орієнтованою дисципліною освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітнім ступенем «Бакалавр» зі спеціальності «Міжнародна інформація», де викладаються концептуальні і методичні засади сучасної дипломатії, специфічні особливості та практика дипломатичної діяльності, форми та методи використання сучасних дипломатичних і комунікаційних технологій для збору, аналізу і використання інформації в міжнародних відносинах глобального інформаційного суспільства.

Метою є ознайомлення студентів з базовими основами дипломатії та дипломатичної служби, формування практичних навичок дипломатичної діяльності та особливостей протоколу і церемоніалу, необхідних для професійної роботи в міжнародному середовищі, ефективної імплементації національних інтересів держави в сфері міжнародних відносин і міжнародної комунікації.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формування у фахівців в галузі міжнародних відносин розуміння базових засад дипломатії, специфічних особливостей та практики дипломатичної діяльності, завдань, структури та принципів функціонування дипломатичних представництв і служб різних країн світу. Це є необхідною передумовою ефективної роботи в сферах зовнішньої та міжнародної інформаційної політики, процесах глобальної та регіональної комунікації, інформаційно-аналітичного забезпечення та імплементації зовнішньополітичної стратегії держави в межах України і за кордоном.

- формування теоретичних знань та практичних навичок дипломатичної діяльності, особливостей протоколу і церемоніалу, необхідних для професійного представництва та захисту національних інтересів держави в повсякденній роботі в сфері міжнародних відносин і міжнародної комунікації – міжнародних форумах, конференціях, симпозіумах, переговорах, наукових дискусіях, формальних і неформальних зустрічах з закордонними, і не тільки закордонними, колегами.

- ознайомлення студентів з становленням і сучасним станом розвитку зовнішньополітичних служб, цілями та пріоритетами зовнішньої політики та дипломатії України, нормативно-правовою базою та основними напрямками формування нової системи зовнішньополітичної служби, правами та повноваженнями основних акторів системи : Президента, Кабінету міністрів, Ради національної безпеки та оборони, Міністерства закордонних справ та дипломатичного корпусу в

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Основи дипломатії та дипломатичної роботи»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.05 – 01-2016
		стор. 4 з 9	

формуванні та імплементації зовнішньополітичної стратегії держави.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- зміст основних понять, принципи та функції сучасної дипломатії; етапи історичної еволюції дипломатії, сучасний стан та особливості дипломатії в епоху глобалізації та інформатизації;
- структуру, принципи організації та основні напрямки діяльності дипломатичних представництв провідних країн та регіонів світу;
- принципи організації дипломатичної служби, дипломатичні пріоритети та привілеї, особливості протоколу та церемоніалу;
- цілі та пріоритети зовнішньої політики та дипломатії України, нормативно-правову базу дипломатичної служби України, механізм прийняття рішень в дипломатичній діяльності;
- основні цілі та тенденції розвитку сучасної дипломатії на перспективу.

Вміти:

- вести професійну представницьку та дипломатичну діяльність в сфері міжнародних відносин і міжнародної комунікації, в тому числі на міжнародних форумах, конференціях, симпозіумах, переговорах, дискусіях, формальних і неформальних зустрічах з закордонними, і не тільки закордонними, колегами;
- отримувати необхідну інформацію з використанням сучасних дипломатичних методів та комунікаційних технологій, застосовувати набуті знання у своїй фаховій діяльності.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля №1 «**Основні визначення та принципи. Генеза та еволюція дипломатії та дипломатичних служб**»

- навчального модуля №2 «**Зовнішньополітична стратегія та дипломатія України. Майбутнє дипломатії**», кожен із яких є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Навчальна дисципліна «Основи дипломатії та дипломатичної роботи» ґрунтується на знаннях таких дисциплін, як: «Країнознавство», «Вступ до спеціальності «Міжнародна інформація», «Теорія міжнародних відносин, «Історія України» та інших.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль №1 «Основні визначення та принципи. Генеза та еволюція дипломатії та дипломатичних служб»

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Основи дипломатії та дипломатичної роботи»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.05 – 01-2016
		стор. 5 з 9	

Тема 2.1.1. Вступ до дипломатії. Походження та визначення дипломатії. Міжнародні відносини та дипломатія.

Визначення дипломатії. Генеза дипломатії та світова історія. Роль і місце дипломатії в системі міжнародних відносин інформаційного суспільства. Дипломатія і наука. Передбачення в дипломатії. Функції дипломатії. Дипломатія і дипломати. Вимоги до професійного дипломата. Дипломатія і стратегічна розвідка. Інформаційно-аналітична робота в дипломатії та стратегічній розвідці. Критерії ефективності дипломатичної діяльності.

Тема 2.1.2. Становлення та історичний розвиток дипломатії..

Еволюція дипломатичних підходів та методів. Дипломатія Стародавнього Сходу. Дипломатія Античності: Стародавня Греція, Рим. Візантійська імперія. Дипломатія Київської Русі. Дипломатія Середньовіччя. Дипломатія Нового часу. Торгова дипломатія . Економічна дипломатія. Силова дипломатія. Човникова дипломатія.

Тема 2.1.3. Сучасна дипломатія: принципи, особливості, реформи нової доби.

Традиційна і нова дипломатія / компаративний аналіз /. Дипломатія і світова політика. Ідеологічна конфронтація та дипломатія «холодної війни». Дипломатія наддержав. «Ядерна дипломатія» та концепція «взаємного гарантованого знищення». «Кризова дипломатія» та «кризовий менеджмент».

Віденська Конвенція з Дипломатичних Відносин 1961р. Концепція «ядерної зими» та розрядка міжнародної напруженості. Дипломатія в епоху глобалізації та інформатизації. «Мультиполярний світ», міжнародні організації, системи «колективної безпеки» та багатостороння дипломатія нової доби.

Тема 2.1.4. Дипломатія та дипломатичні представництва провідних країн світу.

Державні структури і дипломатія. Держдепартамент США та американська дипломатія. «Форин офіс» та британська дипломатія. Дипломатичні структури та дипломатія ФРН. Дипломатичні структури та дипломатія Франції. Дипломатичні структури та дипломатія Росії. Дипломатія Японії та Китаю. Дипломатія Латинської Америки. Дипломатія малих країн.

Тема 2.1.5. Сучасна дипломатична служба та її розвиток.

Дипломатичні представництва в сучасному світі: призначення, структура, імунітети та привілеї. Дипломатичний корпус, дуаен. Основні напрямки діяльності дипломатичного представництва: захист національних інтересів, представницькі функції, переговори, інформаційна та розвідувальна діяльність. Дипломатичні документи. Мова дипломатичних документів. Консульські структури та їх функції. Дипломатія та міжнародні організації. Спеціальні місії. Протокол та церемоніал в дипломатії. Особливості

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Основи дипломатії та дипломатичної роботи»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.05 – 01-2016
		стор. 6 з 9	

протоколу в бізнесі. Національний характер та особливості етикету.

2.2. Модуль № 2 «Зовнішньополітична стратегія та дипломатія України. Майбутнє дипломатії»

Тема 2.2.1. Джерела формування зовнішньополітичної стратегії та дипломатії України.

Національні пріоритети як основа зовнішньої політики та дипломатичної діяльності України. Цілі та пріоритети зовнішньої політики та дипломатії України. Нормативно-правова база та формування нової системи зовнішньополітичної служби. Концептуальні виміри зовнішньополітичної стратегії та дипломатії України.

Тема 2.2.2. Зовнішньополітичний механізм та еволюція зовнішньополітичної та дипломатичної діяльності України.

Механізм підготовки та імплементації зовнішньополітичного рішення в Україні. Права та повноваження основних акторів: Президента, Кабінету міністрів, Ради національної безпеки та оборони. Роль Міністерства закордонних справ та системи дипломатичної служби в формуванні та імплементації зовнішньополітичної стратегії держави.

Дипломатичний корпус України та його формування. Роль дипломатії в становленні України як суб'єкта міжнародного права. Регіональний вимір дипломатичної діяльності України. Дипломатія та кризові стратегії у політиці України.

Тема 2.2.3. Майбутнє світової політики та дипломатії.

Реалістичний шлях до загальної безпеки: союзи, баланс сил, контроль над озброєннями, демократизація.

Ліберальний шлях до загального миру: міжнародне право, міжнародні організації, інтеграція, демократизація.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

3.1.1. Зленко А. Зовнішньополітична стратегія і дипломатія України. – К.; ВПЦ КГУ, 2009. – 384 с.

3.1.2. Лойко Л.В. Основы дипломатии. Дипломатическая служба. - Мн.; БГУ.,2001 – 207 с.

3.1.3. Плэтт.В. Информационная работа стратегической разведки. - М.; МО, 2000. – 340 с.

3.1.4 Попов В. И. Современная дипломатия. Теория и практика. Дипломатия – наука и искусство / В. И. Попов. – М.: Международные отношения, , 2006. – 273 с.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Основи дипломатії та дипломатичної роботи»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.05 – 01-2016
		стор. 7 з 9	

3.1.5. Киссинджер Г. Дипломатия. – М.; Ладомир, 1997. – 830 с.

3.1.6. Зонова Т. В. Дипломатия: Модели, формы, методы : учебник для вузов /Зонова Т. В. Дипломатия: Модели, формы, методы: учебник для вузов.— М.: Аспект Пресс, 2013. — 348 с.

3.1.7. Гуменюк Б. І., Щерба О. В. Сучасна дипломатична служба: навч. посібник / Б. І. Гуменюк. – К.: Либідь, 2001. – 255 с.

3.1.8. Матвієнко В.М., Головченко В.І. Дипломатія України з найдавніших часів. К.: ВПЦ ІМВ, 2008. – 200 с.

3.1.9. Станчев М.Г. Основи дипломатії / М. Г. Станчев. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 56 с.

3.1.10. Урядовий портал Міністерство Закордонних справ України. – Режим

доступу. –

http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245427391

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.2.1. The Globalization of World Politics. An Introduction to International Relations. Ed. by Baylis J., and Smith, S. N-Y.; Oxford Univ. Press, 2002. – 529 с.

3.2.2. Фридман Дж. Следующие 100 лет. Прогноз для XXI века. М.; ЭКСМО, 2010. – 253 с.

3.2.3. Тетчер М. Искусство управления государством. Стратегия для меняющегося мира. – М.; Альпина Паблишер, 2003. - 302 с.

3.2.4. Україна 2000 і далі: геополітичні пріоритети та стратегії розвитку. Кер. авт. кол. О.М. Гончаренко, - К.; НІСД, 2000. – 402 с.

3.2.5. Бжезинский Зб. Великая шахматная доска. // Зб. Бжезинский . – [Электронный ресурс]. – Режим доступа. – http://royallib.com/read/bgezinskiy_zbignev/velikaya_shahmatnaya_doska.html#0

3.2.6. Яковенко Н.Л. Велика Британія в міжнародних організаціях. К.: ВПЦ «Київський університет», 2011. – 400 с.

3.2.7. Європейський Союз: економіка, політика, право /редкол.: В.В. Копійка, О.І. Шнирков, В.І. Муравйов та ін.. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2011.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Основи дипломатії та дипломатичної роботи»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.05 – 01-2016
		стор. 9 з 9	

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ змі- ни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла	Дата внесен- ня зміни	Дата введен- ня зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульо- ваного			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				